

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 28/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 117

DAY HỌC KHÔNG THỂ KHÔNG CẦN TRỌNG

Hòa Thượng nhắc chúng ta khi làm giáo dục phải hết sức cẩn trọng. Một Thầy thuốc trị bệnh sai thì chỉ làm chết một mạng người, nếu chúng ta dạy sai thì sẽ làm cả một thế hệ sai lầm. Ngày nay, một số người dùng chuẩn mực Thánh Hiền, dùng Phật pháp để lừa gạt người, đây là họ xem thường nhân quả. Thầy Trần từng kể, một số người mặc quần áo của người xưa, giảng chuẩn mực Thánh Hiền, dạy người khác làm nhưng bản thân họ thì không làm.

Những năm gần đây, nhiều người dùng chuẩn mực Thánh Hiền để chiêu dụ người khác làm thuộc hạ cho họ, điều này rất đáng sợ! Khi tôi dạy được một người nào đó giỏi làm việc thì người đó sẽ đi đến nơi khác để phục vụ, hiện tại, tôi vẫn ở đây làm việc một mình. Tôi khuyến khích, tạo điều kiện cho mọi người học những kiến thức để họ có thể làm lợi ích chúng sanh. Tôi đã dạy nhiều người biết lái xe, khi họ biết lái thì họ đi đến nơi khác làm việc, người đã biết lái thì dạy cho người chưa biết. Tôi nói những việc cụ thể để mọi người có thể hiểu rõ cách làm, không hiểu một cách mơ mơ hồ hồ. Trong hệ thống, tất cả mọi người từ Bắc đến Nam, nếu ai có năng lực gì thì phát huy năng lực đó để phục vụ cộng đồng. Nếu ai cầu học để bổ túc cho ngành nghề, việc làm của mình tốt hơn, phục vụ chúng sanh được tốt hơn thì tôi sẵn sàng hỗ trợ. Tôi muốn thế hệ sau phải làm tốt hơn tôi.

Người xưa nói: “*Bất hiếu hữu tam*”. Trong các việc bất hiếu thì có một việc là không có người kế thừa hay trong nhà Phật là không có người kế thừa mạng mạch của Phật pháp. Trong nhà Phật có câu chuyện, có một vị A La Hán, khi sắp nhập Niết Bàn mà Ngài vẫn chưa tìm được học trò để truyền thừa pháp để có thể viên mãn nhập, Ngài phải năn nỉ một người để họ trở thành học trò, để Ngài có người truyền pháp. Trong nhà Phật rất xem trọng việc kế thừa. Đời chúng ta làm được rất nhiều việc nhưng đời sau không có người tiếp nối thì không khác gì một sự “*xác xơ*”.

Người thế gian cho rằng có người kế thừa là có người con trai để thờ cúng, cách hiểu này rất cạn cợt. “*Kế thừa*” là kế thừa sự nghiệp, gia nghiệp, gia phong của dòng tộc. Chúng ta học chuẩn mực Thánh Hiền, chúng ta phải rèn luyện ra những người kế thừa chuẩn mực Thánh Hiền; Chúng ta học Phật pháp, chúng ta phải rèn luyện ra những người kế thừa mạng mạch của Phật pháp, để người đời sau có cơ hội tiếp nhận.

Khi chúng ta học “*Thập Thiện Nghiệp Đạo*”, Hòa Thượng nói: “**Mỗi chúng ta phải khích lệ chính mình**”, chúng ta phải cố gắng làm tròn sứ mạng của người kế thừa, người truyền thừa cho đời sau để mạng mạch của Phật pháp, của giáo huấn Thánh Hiền được tiếp nối. Chúng ta phải kế thừa, truyền thừa mạng mạch của Phật pháp, của giáo huấn Thánh hiền, làm được điều này thì chúng ta mới làm tốt được vai trò của người làm giáo dục. Chúng ta không thể dùng chuẩn mực Thánh Hiền để dạy một nhóm người để họ trung thành với chúng ta, khơi dậy tâm trung thành để họ phục vụ bá đồ của mình.

Hôm qua, có một nhóm người gọi điện cho tôi, họ nói, trước đây, họ học tập cùng với chúng ta, sau đó, họ cho rằng chúng ta làm quá nhiều việc, không chú trọng niệm Phật cầu vãng sanh nên họ rời đi. Sau đó, họ đi theo một nhóm khác, họ cho rằng nhóm này dạy những đạo lý sâu sắc và có những việc làm thiết thực hơn. Gần đây, khi họ gần gũi những người bạn, người thân là những người đồng tu với chúng ta, họ thấy những người này tu hành rất tốt, vì những người này đã mở được tâm rộng lớn. Sau khi được người thân chia sẻ, họ cũng đăng ký tham gia các trại hè, họ nhận ra, chuẩn mực Thánh Hiền, giáo huấn của Phật không chỉ học trên lời nói mà phải bằng những hành động thực tiễn cụ thể. Họ đã nhận ra sai lầm và sám hối!

Chúng ta làm tất cả những việc cần thiết để phục vụ chúng sanh, những việc này không cản trở tâm thanh tịnh của chúng ta. Chúng ta phải mang giáo huấn của Phật thực tiễn ngay trong đời sống, trong khởi tâm động niệm của chính mình. Khi chúng ta học chuẩn mực Thánh Hiền, chúng ta chỉ nói những điều chúng ta đã thật làm để khích lệ, khuyến bảo người khác cùng làm.

Ở thế gian, có những người: “*Mượn đầu heo nấu cháo*”. Đây là những người làm vì “*danh vọng lợi dưỡng*”, những người muốn xây dựng bá đồ riêng. Khi chúng ta sống ở thế gian, Hòa Thượng nhắc nhở: “**Chúng ta hãy học làm người thiết thời**”. Người thế gian nhìn thấy chúng ta thiết thời nhưng chúng ta thật sự không thiết thời, chúng ta luôn cảm thấy mình là người dư dả, người hạnh phúc nên chúng ta mang sự dư dả đó tặng mọi người. Chúng ta dám nghĩ đến việc làm những điều mà cần nguồn kinh phí lớn hơn 10 lần, 100 lần những gì chúng ta có. Dịp Tết vừa qua, khi nhìn thấy một số cô giáo được lì-xì nhưng nhiều cô chưa được nhận, tôi đã quyết định lì-xì cho tất cả các cô giáo trong hệ thống), mỗi người 200.000vnd, tổng cộng gần 500 cô.

Hàng ngày, tôi thường theo dõi các hoạt động của hệ thống. Hôm qua, chúng ta chia sẻ với một số người làm việc tại tập đoàn Dầu khí ở Dung Quất, Quảng Ngãi, ban đầu, tôi nhìn thấy nhiều người không muốn nghe, khi chúng ta giảng được khoảng 1/3 thời gian thì họ chú tâm hơn, sau khi nghe được một nửa thì họ ngày càng chú tâm, đến phần cuối thì họ tập trung lắng nghe để có thể nuốt từng lời, có những người nói đây là lần đầu tiên họ được nghe những đạo lý này. Những đạo lý này đều là những đạo lý trong đời sống thường ngày nhưng không có người nói cho họ nghe, không có người làm ra tấm gương, biểu pháp để họ nhìn. Chúng ta đến đó chia sẻ miễn phí và tặng rau sạch cho

mọi người. Người thế gian thấy chúng ta thiệt thòi nhưng Hòa Thượng nói: **“Người học Phật phải tập làm người thiệt thòi, người khờ”**. “Khờ” ở đây là “giả khờ”, người thế gian tranh giành công danh phú quý thì chúng ta nhường cho họ; chúng ta không hưởng thụ tài lộc, tiện nghi mà để dành cho mọi người.

Tôi đã dịch đĩa của Hòa Thượng hơn 30.000 giờ, trong thời gian tôi dịch đĩa của Ngài, tôi quan sát Ngài có làm đúng như những gì Ngài đã nói hay không, khi thấy Ngài làm những gì đã nói thì tôi mới hoàn toàn tâm phục khẩu phục. Hòa Thượng đến thế gian học làm người thiệt thòi, người khờ, khi học trò có ý niệm chiếm đạo tràng thì Ngài liền dọn đồ đi. Ngài có đức hạnh như vậy mà học trò vẫn nhiều lần chiếm đạo tràng, Ngài không nói trực tiếp về việc này nhưng nhiều lần, khi đang giảng Kinh Hòa Thượng nói: **“Lần này, tôi không giảng tiếp bộ Kinh này được nữa vì tôi phải rời đi rồi!”**. Hay có lần Ngài nói: **“Ngay khi người ta chỉ mới khởi ý muốn giành thì mình đã nhường! Chúng ta nhường đến bao giờ? Chúng ta mãi mãi nhường!”**.

Người thế gian thường nói: **“Quá tam ba bận”**. Người thế gian thường không nhường quá ba lần. Chúng ta muốn làm cư dân của thế giới Tây Phương Cực Lạc thì chúng ta phải mãi mãi nhường. Cả đời Hòa Thượng đã làm ra bài học thân giáo cho chúng ta. Bài học **“thân giáo”** có sức mạnh, có năng lực cảm hóa người vô cùng mạnh mẽ. Chúng ta nói nhưng chúng ta không thật làm thì chúng ta không thể cảm động người. Chúng ta nói phát huy giáo dục văn hóa truyền thống mà chúng ta không mở được trường, vậy thì chúng ta làm thế nào để thúc đẩy văn hóa truyền thống? Chúng ta đào tạo ra người để họ đi phục vụ chúng sanh hay chúng ta chỉ đào tạo người để phục vụ bá đồ của mình?

Khi tôi nhìn thấy các Thầy Cô tham gia các sự kiện giống như các chiến sĩ lao vào trong các trận chiến, trong tâm tôi cũng khởi lên sự xót xa nhưng tôi biết năng lực của con người là vô hạn. Chúng ta xông pha như vậy thì mới khơi dậy được đức năng của tự tánh. Cha Mẹ thường nuông chiều con cái, tình yêu của Cha mẹ thường là tình yêu thương mù quáng. Nhiều Cha Mẹ không muốn nhìn thấy con cái chịu khổ cực nên đã mua những vật dụng giúp con cái có cuộc sống tiện nghi thậm chí tìm người giúp việc cho các con. Tình yêu này không phải là tình yêu chân thật!

Ngài Lý Bình Nam thường kể cho Hòa Thượng nghe câu chuyện về một vị Thầy thuốc, vị Thầy thuốc này trị bệnh cho người, ông chữa khỏi bệnh cho những người bị bệnh nhẹ nhưng đã làm rất nhiều người bệnh nặng bị mất. Khi ông mất, Quỷ dẫn ông đến điện Diêm La, ông nhìn thấy ở đó có rất nhiều người mà ông đã từng chữa bệnh. Ông Thầy thuốc kêu oan và nói rằng, ông muốn chữa bệnh giúp người nhưng vì y dược của ông không đủ khả năng, ông không cố ý giết người. Vua Diêm La phán, ông không tận trách nhiệm nên ông phải chịu trách nhiệm về việc làm bệnh nhân tử vong, nếu ông thấy y thuật của mình chưa đủ thì ngày ngày phải học tập, nghiên cứu, trau dồi. Vua Diêm La phán tội và đọa ông xuống tầng Địa ngục thứ 18. Hòa Thượng từng nói, theo luật nhân

quả, không phải đọa xuống tầng Địa ngục thứ 18 là đã hết nợ, sau khi trả nợ trong thời gian ở Địa ngục, nếu ông cố tình giết thì phải trả nợ tội cố ý giết người, ông vô tình giết người thì phải trả nợ tội vô tình giết người.

Trong nhà Phật cũng kể câu chuyện về một vị Thiên sư, trong đời quá khứ ông đã ngộ sát một người. Một hôm, ông đến một nơi, ông dặn mọi người, khi ông chết hãy nói với quan phủ là không nên truy tố người đã khiến ông chết mà đây là ông đến để trả nợ mạng, trước đây ông vô tình lỡ làm họ chết, đời này ông đến để họ vô tình làm ông chết. Nợ vô tình thì phải trả nợ vô tình, nợ cố ý thì phải trả nợ cố ý. Nhân quả không sót lọt một tơ hào!

Người Thầy thuốc sau khi bị đọa xuống tầng Địa ngục thứ 18 thì không cam tâm, ông oán trời, trách người, vò đầu, bứt tóc, dậm chân, một lúc sau ông nghe thấy tiếng người nói: “*Huynh ơi, dậm chân nhẹ đừng để bụi rơi trên đầu tôi!*”. Ông nói: “*Tôi đang ở tầng thứ 18 lẽ nào vẫn còn có tầng Địa ngục thứ 19 hay sao?*”. Người kia nói: “*Vâng tôi đang ở tầng 19 đây*”. Người Thầy thuốc hỏi: “*Anh làm nghề gì mà bị đọa xuống tầng Địa ngục thứ 19 vậy?*”. Người kia nói: “*Tôi làm nghề dạy học*”.

Hòa Thượng nói: “***Người Thầy thuốc ngộ sát người nên bị đọa xuống tầng Địa ngục thứ 18, người dạy học mà dạy sai con em người ta thì nhân quả, tội nghiệp này còn nặng hơn người Thầy thuốc. Một Thầy giáo tốt thì tạo ra công đức vô lượng vô biên. Công đức này thế gian hay xuất thế gian cũng không gì có thể sánh bằng***”. Bác Hồ từng nói: “*Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người*”. Công đức của việc trồng người là vô cùng to lớn.

Việc trồng người là vô cùng quan trọng, đặc biệt là việc chúng ta đang thúc đẩy giáo dục chuẩn mực của Thánh Hiền. Trong hệ thống của chúng ta, mỗi người có tín ngưỡng riêng, các Thầy Cô giáo theo tôn giáo khác nhau, trong lớp học của chúng ta cũng vậy. Việc tu học Phật pháp là việc riêng của người, hằng ngày, chúng ta học tập là để tiếp nhận giáo huấn trí tuệ của Phật Bồ Tát, của Cổ Thánh Tiên Hiền, những nội dung này không phải là tôn giáo.

Hòa Thượng nói: “***Ở nước ta, Khổng Lão Phu Tử được tôn sư là “vạn thế sư biểu”, không ai có thể sánh được với Ngài. Trong Phật giáo, Thích Ca Mâu Ni Phật đã có 49 năm giảng Kinh nói pháp, vạn cổ lưu phương***”. Ở nước ta cũng có người Thầy được tôn sư là “vạn thế sư biểu”, Ngài là tấm gương để đời đời tôn kính.

“*Vạn cổ lưu phương*” là lưu lại ngàn đời, ngàn đời ghi nhớ, ghi ơn. Chúng ta thường đọc “*Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật*”, “*Bốn sư*” là vị Thầy ban đầu, Thích Ca Mâu Ni Phật là vị Thầy ban đầu, đầu tiên của chúng ta. Phật là một vị Thầy. Thầy và trò khác biệt ở chỗ nào? Thầy ngồi trên bục, học trò ngồi bên dưới. Mỗi người làm tốt vai trò của mình, học trò học xong học vị thì học trò cũng bước lên bục, tiếp nối sứ mạng của Thầy.

Phật không phải là một vị thần tối cao ở một thế giới khác đến, mỗi chúng sanh đều có thể thành Phật, Thích Ca Mâu Ni Phật khẳng định: “**Ta là Phật đã thành, chúng sanh là Phật sẽ thành**”. Mỗi chúng sanh đều có bản năng thành Phật, tự tánh của chúng ta vốn dĩ là Phật. Chúng ta có đầy đủ năng lực, trí tuệ, tướng hảo của Phật nhưng những thứ này đang bị tập khí, phiền não xấu ác che lấp.

Hòa Thượng nói: “**Việc dạy học mang lại công đức đức lớn nhất, phước báu lớn nhất trong tất cả các ngành nghề**”. Rất nhiều người không thừa nhận mình có năng lực làm Thầy nên họ luôn trốn tránh việc dạy người khác. Tôi đã từng dạy những người chỉ có trình độ lớp 3, lớp 4, nhưng sau đó, họ đã trở thành Thầy, làm được những việc giúp ích cho rất nhiều chúng sanh. Mỗi người đều là một miếng ghép tạo thành bức tranh hoàn thiện.

Ngài Lục Tổ Huệ Năng không biết chữ nhưng Ngài là tổ thứ 6 của Thiền Tông. Ngài không biết chữ nhưng khi được nghe Phật pháp thì Ngài đã khai mở được Phật tánh của chính mình. Ngũ Tổ Hoàng Nhẫn đã nhận ra Lục Tổ là bậc pháp khí, là người đáng được truyền thừa y bát để trở thành vị tổ thứ sáu. Lần đầu tiên khi Ngũ Tổ gặp Lục Tổ, Ngũ Tổ hỏi Ngài: “*Ông đến đây để làm gì?*”. Lục Tổ nói một cách không do dự: “*Con đến đây để làm Phật!*”. Khi chúng ta học Phật, chúng ta có dám nói là chúng ta học Phật để làm Phật không? Chúng ta học chuẩn mực Thánh Hiền, chúng ta có dám nói là chúng ta học chuẩn mực Thánh Hiền để làm Thánh Hiền không? Chúng ta luôn e dè, không tự tin!

Khi Ngũ Tổ tuyên bố, người nào làm được bài kệ thấy tánh thì sẽ được truyền thừa y bát, mọi người đều suy tôn, tán thán bài kệ của Ngài Thần Tú. Lục Tổ nhờ người dẫn đến xem tấm bảng có ghi bài kệ của Ngài Thần Tú, sau đó, cũng viết một bài kệ, bài kệ này khiến mọi người xôn xao. Ngũ Tổ đến xem bài kệ do Lục Tổ viết, Ngài biết đây là bài kệ thấy tánh nên đã dùng giấy của mình xóa đi, nếu đệ tử của Thần Tú biết Ngài Huệ Năng giỏi hơn Ngài Thần Tú thì sẽ tìm cách hại chết ông. Bài kệ của Lục Tổ nội dung là: “*Bồ đề bản vô thọ. Minh cảnh diệt phi đài. Bốn lai vô nhất vật, hà xứ nhạ trần ai*”. Bồ đề vốn không cây, gương sáng cũng không đài, tâm vốn không có một vật nào nên không thể bị nhiễm ô.

Chúng ta đừng bao giờ cho rằng mình không có năng lực, tất cả chúng ta đều có năng lực trở thành người làm giáo dục. Trước tiên, chúng ta tham dự các lớp học văn hóa truyền thống, khi chúng ta đủ khả năng thì chúng ta sẽ gặp duyên để gánh vác, truyền thừa giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền, hoặc truyền thừa Phật pháp. Chúng ta nỗ lực học tập một cách nghiêm túc thì chúng ta chắc chắn sẽ được tiếp cận chánh pháp.

Rất nhiều người hỏi tôi: “*Làm thế nào để tiếp cận được chánh pháp?*”. Chúng ta không cần phải vào lợi suối, trèo núi vào rừng sâu để tìm gặp chánh pháp mà chúng ta chỉ cần tâm chân thành. Ngày trước, tôi không biết về Phật pháp, không biết về Hòa Thượng, khi có người mời tôi đi dạy chữ Hán tôi nói, tôi không biết dạy, tôi đã không đọc đến

chữ Hán sáu năm. Họ nói, tôi đã có thời gian học chữ Hán và có bằng cấp rồi nên tôi có thể dạy được.

Ngày đầu tiên đi dạy, tôi không nhớ mặt chữ, sau một vài tháng, càng dạy tôi càng cảm thấy hứng thú nên tôi thâm nghiên học tập. Tôi cảm thấy việc học chữ Hán rất cần thiết cho mọi người, tôi muốn chia sẻ phương pháp học với nhiều người nên tôi đã làm video. Tôi không soạn giáo án, không có giáo trình, khi quay video, tôi nói trực tiếp.

Ngày đầu tiên, khi tôi bắt đầu dạy 214 bộ, sư cô ở cạnh nhà tôi nói: “*Thầy có dùng bảng không, tôi tặng Thầy chiếc bảng từ viết bằng phấn trắng!*”. Tôi vừa muốn dạy 214 bộ thì tự nhiên có người tặng bảng, chiếc bảng treo vừa vặn trong phòng của tôi. Sau này, khi tôi đi dạy chữ Hán thì gặp được đĩa của Hòa Thượng Tịnh Không, chúng ta dùng tâm chân thành thì chúng ta khế hợp, chiêu cảm được sự chân thành của những người đã chân thành học tập.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!